

Asia: VN/1531/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta (alkoholijuoman toimittaminen, etämyynti ja markkinointi)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Asia: VN/1531/2024

Starship Technologies kiittää mahdollisuudesta lausua aiheesta.

Starshipin robotit ovat kulkeneet Suomessa yli puolitoista miljoonaa kilometriä ja toimivat jo yli 50:llä paikkakunnalla ja tekevät toimituksia yli 150:stä S-ryhmän myymälästä sekä yhteistyössä Woltin kanssa. Robotit on määritelty ajoneuvolaissa (kevyt automaattinen tavarankuljetin, KAT) ja ne ovat osa suomalaista liikennejärjestelmää. Robottikuljetukset ovat mahdollistaneet suomalaisille uuden tavan tehdä ruokaostoksia. Robotit on otettu Suomessa vastaan erittäin hyvin ja niiden kautta tilatut ruokakorit ovat vähentäneet automatkoja ja sitä kautta ilmastopäästöjä. Tutkimuksemme mukaan 64% robottitilauksen tehneistä olisi muussa tapauksessa kulkenut kauppaan autolla.

Robottitoimitusten käyttöönotto ja laajentaminen S-ryhmän osuuskaupoissa on yksi suurimmista tämän teknologian käyttöönotoista maailmanlaajuisesti. Suomi on siis tällä hetkellä maailman johtava maa robottitoimituksissa. Tämä aseman säilyttäminen edellyttää teknologian kehityksen huomioivaa ja ennakoivaa otetta lainsäädännön kehittämisessä.

Valitettavasti käsillä oleva ehdotus ei toteuttamistapansa puolesta ota huomioon muita toimitustapoja kuin ihmisen suorittaman. Pykälissä esitys asettaa kotiinkuljetukselle ehtoja, kuten tilaajan iän tarkistamisen sekä siitä varmistumisen, ettei alkoholia luovuteta päihtyneelle. Näistä Starshipillä ei ole huomautettavaa ja yhtiö uskoo, että lain vaatimukset kyetään toteuttamaan

teknologian avulla ja viranomaisia tyydyttävällä tavalla. Kuitenkin lain esitöissä mainitaan, että alkoholi tulee luovuttaa asiakkaalle ”henkilökohtaisesti”. Tämä perusteluihin kirjattu toimitustapahtuman kuvaus käytännössä pudottaa pois mahdollisuuden toimittaa alkoholia selvälle ja täysi-ikäiselle asiakkaalle robotin tai noutolaatikon kautta.

Teknologiassa on selkeitä etuja alkoholilain toteuttamisen kannalta – teknologia toimii johdonmukaisesti, eikä se koe inhimillistä uhkaa tai vaivaantuneisuutta, mikäli sen tulee olla luovuttamatta alkoholia esim. päihtyneelle asiakkaalle. Sitä ei myöskään haittaa kuljettaa luovuttamaton alkoholi takaisin liikkeeseen. Näin ollen alkoholin kotiinkuljetusta koskevan sääntelyn, kuten lähtökohtaisesti kaiken sääntelyn, tulisi olla teknologianeutraalia. Oleellista on se, että lain vaatimukset toteutuvat, ei se, miten niiden toteutumisesta huolehditaan.

Vaikka asiaa lähestytään hallituksen esitysvedoksessa puhtaasti alkoholia koskevana asiana, käytännössä muutos koskettaa koko ruokakauppaa ja toimituskenttää. Näin siksi, että ostoskorit hankitaan kokonaisuuksina. Ostoskori, johon ei kuulu alkoholia, voidaan edelleen toimittaa kuluttajan kannalta joustavasti eri tavoin, mutta alkoholijuoman sisältävä ostoskorin kohdalla tilanne tulee ehdotuksen toteutuessa olemaan hyvinkin erilainen. Käytännössä tämä lainmuotoilu asettaa eri toimitustavat sekä niitä käyttävät ihmiset ja yritykset eriarvoiseen asemaan. Kuluttajan kannalta se tarkoittaa, että ostoskori, johon kuuluu myös alkoholituote, on pakko noutaa kaupasta tai tuottaa kotiovelle lähetin välityksellä. Kansainvälisestikin vertaillen tilanne on poikkeuksellinen. Alkoholin kotiinkuljetus robotin välityksellä on mahdollista muissa maissa, joissa Starship toimii ruokakuljetuskentässä, mm. Virossa ja Britanniassa. Näin ollen alkoholilain muotoilu vaikuttaa myös Suomen johtavaan asemaan teknologian käyttöönottajana sekä kuljetus- ja kaupanalan kehittäjänä.

Starship toivookin, että hallitus mahdollistaisi alkoholilain edellytyksistä huolehtimisen teknologianeutraalilla tavalla eli että ikätarkistus ja humalatilan selvittäminen olisivat mahdollisia teknologisten sovellusten kautta. Vaihtoehtoisesti esitämme, että hallitus käynnistää työn teknologianeutraalin lainsäädännön selvittämiseksi ja valmistelemiseksi kotiinkuljetuslain tultua voimaan esitetystä muodostaan.

Kunnioittaen,

Lisa Johnson, Vice President, Corporate Communications & Public Affairs (Global)

Mäkinen Lauri
Starship

